

Duitsland blijft bij 'nee' tegen euro-obligaties

Merkel wil eerst schuldenbeleid en dan Europese schulden

Achtergrond - 25 mei 2012

De kersverse Franse president Hollande liet zich tijdens zijn eerste Europese top direct gelden. Met een oproep om over de invoering van euro-obligaties te praten positioneerde hij zich lijnrecht tegenover kanselier Merkel, die fel tegen zulke maatregelen is. Welk probleem lossen euro-obligaties op en waarom is Duitsland tegen?

“Een open en eerlijke uitwisseling”, dat had de voorzitter van de Europese Raad Herman van Rompuy voor ogen voor de top van woensdagavond. De Franse president Hollande zag zijn kans schoon en stelde voor om over euro-obligaties te praten. Sinds het uitbreken van de eurocrisis komt dat thema met regelmaat terug, maar nooit werd het thema zo nadrukkelijk aan de orde gesteld door een grotere lidstaat. Sarkozy, de voorganger van Hollande, was eerst een voorstander van euro-obligaties, maar ving bot bij kanselier Merkel. Voor president Hollande zijn gemeenschappelijke leningen een manier om de eurocrisis op te lossen en de EU op weg naar economische groei te helpen.

Bondskanselier Merkel heeft tot nu toe alle oproepen tot euro-obligaties afgewezen. Tijdens de EU-top zei Merkel dat gemeenschappelijke obligaties “geen bijdrage leveren aan het aanzwengelen van de economie.” Het grootste bezwaar aan Duitse zijde is dat door een gemeenschappelijke rentevoet zwakkere eurolanden minder de noodzaak voelen om te bezuinigen. Op te grote voet leven wordt op deze manier beloond met een lage rente. Duitsland wil daarom dat de EU eerst een gemeenschappelijk schuldenbeleid invoert voordat de lidstaten ook daadwerkelijk garant staan voor elkaar. Daarnaast verbieden de Europese verdragen momenteel dat landen garant staan voor elkaars schulden. Het oprekken van die regel kan tot een interventie van het Constitutioneel Hof in Karlsruhe leiden, dat Duitse en Europese regelgeving aan de grondwet toetst.

Belastingbetaler

De Duitse belastingbetaler is voor Merkel een extra reden om euro-obligaties af te wijzen. Volgens een commentaar van Dominic Lawson in het Britse dagblad The Independent worden de Duitsers steeds bozer over het feit dat zij hun pensioenen op het spel moeten zetten, maar geen druk mogen uitoefenen op landen die hun

begroting niet op orde hebben. Volgens Lawson is het onaanvaardbaar voor de Duitse belastingbetaler om zich garant te stellen voor de schuldenlast van de hele eurozone en geldt dat voor elk land in een vergelijkbare situatie. “Hoe dan ook is Merkel al veel verder gegaan dan waartoe haar electoraat bereid zou zijn geweest”, aldus Lawson.

Euro-obligaties

Als de eurozone als geheel euro-obligaties gaat uitgeven vallen de renteversillen tussen landen weg. Zwakke eurolanden als Griekenland en Portugal betalen nu een hoge rente terwijl Duitsland de afgelopen week bijna nul procent rente over nieuwe leningen betaalde.

President Hollande, lid van de sociaaldemocratische Parti Socialiste, krijgt geen steun van de Duitse sociaaldemocraten. SPD-partijvoorzitter Gabriel wees de oproep tot het invoeren van euro-obligaties af maar eiste concessies van kanselier Merkel op het gebied van economische groei. Tot nu toe heeft de SPD altijd de lijn van Merkel gesteund en ingestemd met alle Europese financiële hulppakketten. De SPD is ook medeverantwoordelijk voor de invoering van het schuldenplafond in Duitsland, een idee dat met het nieuwe begrotingsverdrag ook in andere Europese lidstaten wordt ingevoerd. Het schuldenplafond maakte begrotingsdiscipline tot officiële hoeksteen van het Duitse financiële beleid. Met een oproep tot euro-obligaties zou de SPD zich vervreemden van de Duitse belastingbetaler, aldus een commentaar in Die Zeit.

Bundesbank

De Duitse minister van Financiën Wolfgang Schäuble (CDU), in de race voor het voorzitterschap van de eurolanden, herhaalt met regelmaat het Duitse standpunt. “Zolang elk land zijn eigen financiële beleid voert is een gemeenschappelijke aansprakelijkheid voor leningen uitgesloten”, aldus de minister tegen tv-zender NDR. De Duitse eurocommissaris Günther Oettinger raadde de bondsregering aan om zich niet principieel tegen euro-obligaties te keren. Dergelijke maatregelen zijn “een zaak van goede timing”, citeert nieuwssite Deutsche Welle.

Dat strookt met de visie van de Duitse centrale bank, de Bundesbank. Zeit Online meldt dat de bank zich gemeenschappelijke obligaties kan voorstellen zolang de EU eerst een gemeenschappelijk begrotingsbeleid opstelt. Weekblad Focus citeert uit een interview met directeur Weidmann: “Je vertrouwt iemand toch niet je creditcard toe als je niet de mogelijkheid hebt om de uitgaven te controleren?” Volgens Weidmann betekent een gemeenschappelijk begrotingsbeleid het overdragen van nationale bevoegdheden aan Brussel. “Maar zelfs in landen als

Frankrijk, waar de regering zich sterk maakt voor euro-obligaties, zie ik de bevolking dat niet steunen.” De opstelling van de bank is vergelijkbaar met discussies rond de invoering van de euro. Ook toen wilde Duitsland liever eerst een Europees monetair beleid alvorens de euro werd ingevoerd. Een feit dat sommige Duitse commentatoren nog steeds betreuren omdat het tot de huidige eurocrisis geleid zou hebben.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2906/duitsland-blijft-bij-nee-tegen-euro-obligaties>